muistopuheet.fi

Rakkaat Laura, Eemil ja Iida, rakas Antti, hyvät ystävät ja kaikki, jotka tulitte kunnioittamaan Mikko Juhani Virtasta — meille Miksua.

Olen täällä ystävänä, joka tutustui Miksuun parikymmentä vuotta sitten työpaikalla ja sai onnekseen pysyä hänen rinnallaan siitä lähtien. Se on pitkä matka maailma muuttui välissä monta kertaa, ja Miksu onnistui joka kerta muistuttamaan, että tärkeintä on se, miten olemme toisillemme.

Miksu syntyi 5. tammikuuta 1979. Hän ehti 45-vuotiaana tehdä sellaista jälkeä, jota ei mitata ansioluettelolla, vaan sillä tavalla, miten ihmisten hartiat laskeutuvat, kun hän astui huoneeseen ja sanoi: “Kokeillaanpa yhdessä.”

Lahdesta alkoi tarina. Siellä lapsuus, uteliaisuus ja kädet, jotka halusivat aina purkaa ja rakentaa uudelleen. Helsinkiin toivat opinnot, tekninen ylioppilas ensin ja pian ohjelmistokehittäjäksi — sellaiseksi, joka jaksoi katsoa koodin taakse ihmisiin. Hänestä tuli tiiminvetäjä, innostaja, sellainen, joka tarttuu valkotaulutussiin ja saa viivasta ja nuolesta lämpimän keskustelun. Hän perusti pienen startupin silloin, kun järki olisi ehkä ehdottanut turvallisempaa, ja vei sen läpi sinnikkäästi, koska hän uskoi oppimiseen ja siihen, että lupauksista pidetään kiinni.

Moni täällä muistaa Miksun mentorina. Nuorille koodareille hänellä oli erikoinen lahja: hän näki ihmisessä ensin potentiaalin ja vasta sitten rivinvaihdon puuttumisen. “Virheet ovat todisteet siitä, että opit,” hän sanoi usein, hymy sivussa, ja jatkoi: “Ja todisteet ovat parasta dokumentaatiota.” Se nauratti, mutta ennen kaikkea vapautti. Hänen debriefinsä eivät olleet kuulusteluja, ne olivat yhteisiä oivalluksia.

Miksun sydän sykki avoimelle lähdekoodille ja saavutettavuudelle. Hän muistutti meitä siitä, että teknologia on hyvää vasta, kun sitä voivat käyttää kaikki. Hänen

Luo oma personoitu puheesi osoitteessa muistopuheet.fi

kädenjälkensä näkyy riveissä, joita hän kirjoitti myöhään illalla — ja rivien välissä, kun hän kysyi: “Miltä tämä tuntuu ruudunlukijalla?” Se oli hänelle tasa-arvoa käytännössä: jokaisella on oikeus samaan tietoon, samaan mahdollisuuteen, samaan leikkiin.

Miksu ei rajannut yhteisöllisyyttä näytöille. Hän järjesti hyväntekeväisyyyspelejä kouluille, sai lapset, opettajat ja vanhemmat puhaltamaan yhteen hiileen. Hänelle se oli yksinkertaista: jos meillä on voimaa kasassa, sitä pitää jakaa. Hänellä oli taito tehdä pyynnöstä mahdollisuus — joku tuli paikalle epävarmana, lähti kotiin selkä suorana ja hymy suupielessä.

Minulle rakkain muisto on Lapista. Myrsky tuli nopeasti, taivas painui alas ja satoi vaakasuoraan. Saatiin tuli vihdoin syttymään, ja Miksu alkoi kertoa vitsejä — sellaisia, jotka olivat yhtä aikaa hölmöjä ja viisaita. Jossain kohtaa huomasin, että oli hiljaista. Ei siksi, että olisi pelottanut, vaan koska ihmisten hartiat olivat laskeneet. Tuli loimusi rauhallisesti, sade sai oman rytminsä, ja Miksu piti meistä huolta niin kuin hän aina teki: läsnäololla ja sanalla, joka osui oikeaan paikkaan.

Sellainen hän oli: energinen ja utelias, auttavainen ja sanavalmis, aina valmis nauramaan — ja etenkin nauramaan itselleen. Hänellä oli tapa nähdä ratkaisun alku sielläkin, missä me muut vasta kuvasimme ongelmaa. Kun kaaos nousi, Miksu piirsi ensimmäisen pienen ympyrän, josta saattoi tulla kartta. Kun epävarmuus puristi, puhelimeen ilmestyi viesti: “Miten voit? Haluatko kävellä kierroksen?” Ne viestit tulivat usein juuri oikealla hetkellä. En usko, että se oli sattumaa. Se oli hänen tapansa kuunnella.

Töiden ulkopuolella Miksu liikkui niin kuin halusi elää: vauhdikkaasti, uteliaasti, yhdessä. Maastopyörällä polut vaihtuivat tarinoiksi: paluu reissulta tarkoitti kypärän alta nousevaa naurua ja kuvausta kurviradan täydellisestä käännöksestä. Lautapeleissä hän oli se, joka jaksoi selittää säännöt niin, että aloittelijakin uskalsi voittaa. Valokuvaus antoi hänelle mahdollisuuden pysäyttää valo hetkeen, jossa muille oli vasta varjo — hänellä oli silmä nähdä kaunis lätäkössäkin, jos heijastus sattui oikein. Ja kotona kahvin paahtaminen oli oma tieteenlajinsa: lämpötilakäyrät, ensimmäinen raksahdus, sitten hiljainen

Luo oma personoitu puheesi osoitteessa muistopuheet.fi

tyytyväisyys, kun kuppi kertoi onnistumisesta. Sitä kuppia hän tarjosi niin usein muille, että se maistui pian ystävyyden standardilta.

Perheen kanssa Miksu oli lempeä ja tukeva. Laurassa hän löysi parin, jonka kanssa saattoi jakaa sekä suuret haaveet että tavalliset, tärkeät arjet. Eemilin ja Iidan kanssa hän jakoi uteliaisuuden maailman ihmeisiin: kysymykset eivät pelottaneet, ne sytyttivät. Moni meistä näki, miten hän kyykistyi lasten tasolle, katsekontakti ja kuunteleva hymy. Hän ei opettanut ylhäältä, vaan rinnalta. Silloin maailma on turvallinen paikka kasvaa.

Veljelleen Antille hän oli rinnalla kulkija: joskus sanavalmis, joskus hiljainen, mutta aina tavoitettavissa. Ja ystäville hän oli se, jonka numeroon vastattiin, koska tiesi, ettei koskaan ollut väärä hetki. Jos piti muuttaa, hän oli oven takana. Jos piti selittää, hän oli pöydän ääressä. Jos piti olla hiljaa, hän oli vieressä.

Arvot, jotka kantoivat häntä, olivat selkeitä ja elettyjä: yhteisöllisyys, tasa-arvo, oppimisen ilo ja lupauksista kiinni pitäminen. Niistä ei syntynyt äänekästä julistusta, vaan pieniä tekoja, jotka alkoivat aamusta ja jatkuivat iltaan. Kerran, kun projekti rysähti kasaan ja meillä oli kaikki syy syyttää toisiamme, Miksu avasi läppärin, nosti katseensa ja sanoi: “Otetaanpa tämä ongelmana, ei syyllisenä.” Se muutti koko huoneen ilmapiirin. Hän teki niin usein. Hän muutti ilman.

Mitä me kaipaamme eniten? Hänen tarttuvaa optimismiaan — sellaista, joka ei ollut sinisilmäistä, vaan rohkeaa. Hänen kykyään nähdä kaaoksessa ensimmäinen lanka. Hänen viestejään, jotka tulivat silloin, kun oma jaksaminen rakoili: yksi lause, sitten toinen, ja yhtäkkiä olit jo pari askelta eteenpäin. Kaipaamme myös sitä naurua, joka asettui mukavasti hiljaisuuden viereen, eikä ajanut sitä pois.

Tänään me juhlimme Miksun elämää. Emme siksi, että suru olisi vähäpätöinen — se ei ole — vaan siksi, että ilo hänen jäljestään on totta samaan aikaan. Hän oli meille monella tapaa kompassi: ei aina näyttänyt, mihin pitää mennä, mutta auttoi kysymään oikeita kysymyksiä. Ja kun oikea kysymys löytyy, suunta kyllä

syntyy.

Luo oma personoitu puheesi osoitteessa muistopuheet.fi

Miksu jätti meille myös tehtävän. Hän toivoi, että jatkamme yhdessä aloittamaamme avointa lähdekoodia — ei vain ohjelmistona, vaan tapana tehdä. Avoimuus, vertaisuus, mahdollisuus tulla mukaan. Siinä on hänen perintönsä. Se, että joku uusi nuori koodari uskaltaa laittaa ensimmäisen rivinsä näkyviin, koska me muut lupaamme katsoa lempeästi ja tarkasti. Jatketaan sitä. Tehdään seuraava askel yhdessä. Olkoon jokainen pieni parannus muistoksi hänestä, joka näki ensimmäisen ratkaisun siellä, missä me muut vasta haparoimme.

En voi olla ajattelematta, kuinka paljon Miksu ehti. Ja silti, kuinka paljon hän olisi vielä halunnut. Se ajatus kirpaisee. Mutta kun suljen silmät, kuulen Lapin nuotion räiskeen, hänen rauhallisen äänensä, ja muistan, että hänen vaikutuksensa ei jäänyt kiinni aikaan. Se jäi meihin. Siinä tavassa, jolla avaamme oven naapurille. Siinä tavassa, jolla luemme pull requestin niin, että toiselle kasvaa siivet, ei puolustus. Siinä tavassa, jolla kysymme lapselta toisen kysymyksen, emme anna ensimmäistä vastausta valmiiksi.

Miksu, kiitos että olit meille juuri sinä. Kiitos uteliaisuudesta, joka tarttui. Kiitos huumorista, joka ei nolannut ketään. Kiitos lupauksista, joista pidit kiinni. Kiitos siitä, että kaikessa tekemisessäsi oli tilaa vielä yhdelle ihmiselle lisää.

Laura, Eemil ja Iida — teidän ympärillänne on tänään paljon rakkautta, joka on pitkälti Miksun rakentamaa. Se ei katoa. Me lupaamme pitää siitä kiinni, niin kuin hän olisi halunnut. Antti, me seisomme kanssasi. Ja me muut, ystävät ja kollegat, me osaamme jo asettaa ensimmäisen pienen ympyrän, josta kasvaa kartta. Sen taidon Miksu meille opetti.

Kun lähden täältä, ajattelen yksinkertaista kuvaa: kapeaa polkua, kiviä ja juuria, vähän mutaa, ja eteenpäin kaartuvaa metsää. Siellä jossain, näkymättömissä, kuuluu nauru. Sitten naksahdus, kun ketju osuu kohdilleen. “Tuu, täältä löytyy hyvä linja,” joku huutaa. Ja me menemme, yksitellen, yhdessä.

Hyvästi, Miksu. Ei hyvästi kuin lopullinen seinä, vaan hyvästi kuin ilta, jonka

Luo oma personoitu puheesi osoitteessa muistopuheet.fi

jälkeen tulee aamu. Me jatkamme matkaa sinun tahtisi ja sinun arvojesi mukaan — yhteisöllisyys, tasa-arvo, oppimisen ilo, ja lupaukset, jotka pidetään.

Kiitos elämästäsi. Kiitos valosta, jonka jaoit. Me kannamme sitä nyt. Ja kun tuli seuraavan kerran syttyy, me muistamme, miten hartiat laskeutuvat, ja maailma asettuu oikeaan mittaansa.

Tämä puhe luotiin osoitteessa muistopuheet.fi.Vastaa muutamaan kysymykseen ja luo oma personoitu puheesi nyt osoitteessamuistopuheet.fi

Luo oma personoitu puheesi osoitteessa muistopuheet.fi